

S V I J E S T

Godišnja pretplata Din 60.—. Polugodišnje Din. 30.—. Mjesečno Din 5.—. Za strane zemlje dvostruko.—. Oglasi po cijenu.

»Svijest« izlazi:
svake subote

Rukopisi se ne vraćaju. — Adresa uredništva i uprave: Poljana Kralja Petra I. (bivša sokolana).

Broj 2.

Šibenik, 2 februara 1935.

God. I.

Neka naša aktuelna privredna pitanja

Stanje naše privrede. — Mjere i preporuke za sanaciju

Ne treba biti naročiti ekonomski stručnjak da se objektivno i nesumnjivo ustanovi današnje stanje općih gospodarskih prilika u ovim našim krajevima. Ako se čovjek pozabavi statistikom, u koliko mu statistički podaci stoje na raspolaganju, i ako se obazre oko sebe, osvjedočiće se da su sve privredne grane podjednako pogodjene i da se kod svih ekonomsko socijalnih redova opaža opća klonulost.

Trgovina, uslijed sve većeg slabljenja kupovne snage potrošača, bilježi iz godine u godinu sve to teže uslove svoga održanja. Ocjena prekorne situacije u koju je naša trgovinska privreda došla, ilustrira se u stalnom suživanju opsega poslovanja i opadanja trgovinskih radnje. Za trgovinu može se kazati da tek vegetira,

Zanatska privreda, na koju se odražavaju u akutnoj formi posljedice vladajuće depresije, nalazi jedan od najglavnijih uzroka svoga nelakog stanja u katastrofalnom padu gradjevne djelatnosti, kao specijalnoj pojavi, koja najteže pogađa naše zanatstvo.

Industrija od obustave rada u tvornici „La Dalmatienne“, koja se je jedina prema obimu produkcije mogla svrstati u jaču industriju — konstantno gubi na konjunktornom terenu, tako da re danas može govoriti samo o stabilizaciji mrtvila u industrijskoj proizvodnji.

Mrtvilo i nerad u industrijskoj i zanatskoj proizvodnji uzrokuje neodrživu situaciju u pogledu radničkog zaposlenja odnosno nezaposlenosti. Od unatrag otprilike četiri godine, broj nezaposlenih kvalifikovanih i nekvalifikovanih radnika u Šibeniku i okolici stalno se kreće oko cifre 1.600, a kada se ovom broju pridoda onaj veliki procenat naših poljoprivrednika, koji reflektira na sezonsku zaradu, onda se cifra besposlenih ukazuje ne baš ružičastom.

Robni promet po kopnu i moru neznatno se je poboljšao u 1934 god. prema iskazu 1933 god. Međutim, ovo se poboljšanje može prije pripisati pojavi mo-

mentane konjunktura, nego smatrati nekim znakom nadolaženja boljih vremena.

Isto tako bilježimo neke uspjehe u prometu stranaca, pa smo u minuloj godini godini registrirali 6980 posjetnika sa 11309 proboravljenih noći. Obzirom na ovu donekle utješljivu pojavu, pitanju turističke privrede moramo pokloniti svestranu i punu brigu.

Novčarstvo, u našim krajevima, od kada su nastupile poznate kreditno-financijske perturbacije u svijetu, bilo je primorano da reducira svoje poslovanje. Našem novčarstvu potrebno je dakle odgovarajućim mjerama omogućiti pravilno funkcionisanje, jer bi time nastupilo opće oživljenje privrednog života.

Što se tiče ribarstva, pored poljoprivrede najvažnije privredne grane na našem primorju, i za njega se može kazati da nezaustavno ide natrag. Naročito je razlika uočljiva i zabrinjujuća u rezultatu lova i postignutog prihoda u 1934 prema 1933 god. Uzrok tomu nalazi se u nepovoljnim lovnim i vremenskim prilikama, a onda naročito u nedostatku modernog i praktičkog ribarskog alata i mreža. Povrh toga, uslijed obustave rada, odnosno redukcije proizvodnje na minimum u tvornicama za konzerviranje ribe, ribari nisu u stanju da svoju ljetnu lovnu osrednje unovče, nego su primorani da je na gradskoj pijaci i u svojim selima daju u besćenje ili pako tvornici uz nametnute cijene.

Radi navedenog naši su ribari došli u kritičnu situaciju, jer im je alat uporabom dotrajno, a nisu u stanju da zarade niti za prehranu, a kamoli da prištete za nabavu novog i opravak starog pribora. Pitanje, ko je ih momentano najviše muči leži u brizi da nađu sredstava i načina za potrebitu opremu alata i mreža za pretstojeću sezonu ljetnog ribolova od kojeg ribar uvijek očekuje poboljšanje svojih prilika.

Govoreći o našoj poljoprivredi — ili bolje o položaju i prilikama našeg težaka, ističemo da je to najbolnija rana našeg

gospodarskog života. Mjerodavni faktori trebaće da nađu načina kako bi ovaj naš najbrojniji element mogao prihodom zemlje bezbrižno živjeti.

Prinosom žetve i berbe pod današnjim okolnostima redovno veliki postotak poljoprivrednika u našim stranama može najviše za tri mjeseca da si osigura potrebe dnevnog života. Rijetki su oni gospodari na selu, koji prihodom od zemlje mogu da se prehrane kroz čitavu godinu, odnosno do nove žetve, a još rijetki, kojima poljoprivreda daje stanoviti dobitak. Kako poljoprivredni element u našim krajevima sačinjava oko 85% stanovnika, znači da je ogroman broj našeg pučanstva, koje se bavi poljoprivrednom proizvodnjom, po isteku tri mjeseca od žetve primoran da potraži nuz-zaradu u nadničarenju.

Međutim do takove zarade težak ne dolazi, jer mu selo ne može da pruži drugih vrela prihoda, a ni od grada u tom pogledu nema nikakove koristi uslijed opće poslovne stagnacije u industriji, trgovini, zanatstvu i prometu. Jedino na što je seljak, na primjer, u postojećim prilikama mogao računati, to je povoljna prodaja nadenog vina i javni radovi, koje je očekivao od države i banovine. Ali promet vinu, koji je na početku 1934 bio zadovoljavajući uz snošljivu cijenu, iznenadno je skoro sasvim prestao, a cijene su se srozale do ispod troškova produkcije. Tako težak vinogradar radi potpune stagnacije u potražnji vina, tog temeljnog artikla naše poljoprivrede i njegove duboko niske cijene, ne samo da ne može da se koristi blagodat obilne berbe, nego mu se još nameće briga i troškovi oko smještanja istog i očuvanja od kvara.

Što se tiče javnih radova, oni se uopće ne izvode ni na selu ni u gradu, pa tako ogrčman broj naših težaka teško kurburi veći dio godine, boreći se za sam goli život. Ako se prilike ne izmjene na bolje, naročito u pogledu povoljne rasprodaje vina i drugih zemljoradničkih

proizvoda, te stvaranju zarade našim širokim narodnim redovima putem javnih radova, budućnost se ne pokazuje najljepšom.

Kako se iz napred opisanog vidi, imperativno se nameću hitne i radikalne mjere za ozdravljenje. Polaznu tačku za sanaciju klonulog gospodarskog života mi vidimo u ovim mjerama:

U prvom redu dolazi u obzir dužnost preduzimanja nužne i djelotvorne akcije oko ozdravljenja našeg poljoprivrednika, koji pretstavlja temeljni ekonomsko-socijalni stalež. Ozdravljenje našeg poljoprivrednika, odnosno njegovo ekonomsko oživljenje, u sklopu općih privredno-političkih mjera, dalo bi se postići još ovim specijalnim potrebama:

Praktičnim i brzim aranžmanima omogućiti izvoz vina, poboljšati vinske cijene, te osloboditi taj seljački produkt postojećih dadžbina ili sniziti mu sve direktne i indirektno namete na najnižu granicu. Forsirati uzgoj onih kultura, kojima ovi naši krajevi pružaju povoljne terenske i klimatske uslove za uspješnu vegetaciju, a koje danas u razmjeni nalaze povoljnu prodju uz dobre cijene. Tako bi naš seljak morao djelomično postepeno napustiti uzgoj vinove loze, a više se posvetiti kulturi povrća, baštovanskih usjeva, buhača, smokava, maslina, bajama i t. d. U koliko zadrži kulturu loze, treba ga sistematski upućivati na uzorno vodjenje vinarstva i vinogradarstva prema zahtjevima savremenog racionalnog gospodarstva. Isto tako u pogledu proizvodnje drugih naših specijalnih produkata, naš se poljoprivrednik ima prilagoditi modernim metodama gospodarstva u kultiviranju, prepariranju i manipulaciji, tako da s vremenom postigne standard tipove proizvoda, koji se u razmjeni dadu povoljno plasirati.

Kao kapitalni problem za našu poljoprivredu i našeg poljoprivrednika, pored definitivnog uređenja seljačkih dugova, nameće se i regulisanje pitanja seljačkog kredita, jer je iluzorno preduzmati bilo kakve mjere za sanaciju poljoprivrede i poljoprivred-

nika, ako se prethodno ovo temeljno pitanje povoljno ne riješi.

Pitanje snabdjevanja našeg seljaka jeftinim kreditom dalo bi se najlakše provesti osnivanjem filijale Agrarne banke u Šibeniku, kojoj bi bio jedan od najvažnijih zadataka da sistematski djeluje na podizanju kreditnih zadruga po našim selima, koje bi seljaka uz povoljne uslove kreditiralo. Podizanje kreditnog zadrugarstva, kao osnovne potrebe našeg sela, dalo bi impulsa širenju i drugih zadružnih oblika, što bi prošlo odličnim posljedicama za našu agrarnu proizvodnju i ekonomski oživjelo našeg poljoprivrednika.

Kako je naš seljak poljoprivrednik relativno visoko opterećen neposrednim porezom, potrebno je uz istaknute mjere, podvrći reviziji zemljarinsku stopu u pravcu sniženja iste. Jednako od bitne je važnosti za poboljšanje života našeg seljaka provodjenje kamasacija i uklanjanje mogućnosti cijepanja seljačkih kućnih zadruga u sitne i nedovoljne posjede putem korekture nasljednog prava na bazi majorata.

Medjutim, kako je ovaj naš krš, koji oskudijeva sočnom zemljom, pogodnom za agrikulturnu proizvodnju, relativno prenapučen zemljoradničkim elementom, to je postojeći broj poljoprivrednika u nemogućnosti da si i u najpovoljnijim konjunkturalnim prilikama obezbjedi minimum egzistencije baveći se isključivo poljoprivredom, a još je manje u stanju da putem takvog privredjivanja unaprijedi svoje gospodarstvo i poboljša svoje imovne prilike. Naš seljački svijet gusto nabiven na krpama mršave zemlje teško vegetira, i uza sav mar i trud njegovi se uslovi života sve to više pogoršavaju, a u selu gomile viškova radne snage poprimaju sve veće razmjere.

Prema tome posljedice krize nisu samo kod nas konjunkturalne prirode, nego i strukturalne. Da se, dakle, predusretne propadanje našeg sela i uopće da se stvore povoljni uslovi života u ovim krajevima, potrebno je izvršiti preorijentaciju privrednog sistema. Ta bi se preorijentacija imala izvesti u pravcu industrijalizacije i pojačanja robnog prometa. Industrijalizacijom ovih pasivnih krajeva i paralelno s time podizanje drugih ekonomskih i lučkih objekata, dala bi se prilika onom višku radne snage na selu da se zaposli u tvornici i u gradu, te da sebi obezbjedi sigurnu egzistenciju. Ovdje moramo apelirati na mjerodavne činioce, da se već jednom prestane sa praksom zapostavljanja Šibenika u svakom pogledu, a naročito turističkom, i da se Šibenik i važnija mjesta sjevernih krajeva Primorske Banovine povežu saobraćajnim li-

jevi aktivizirali, a u narodu bi nastalo blagostanje.

Mimogred se napominje, da bi se industrijalizacija imala provesti na području cijele ekonomske zone, koja se smatra pasivnom. Pitanje pasiviteta onih krajeva, koji su inače pogodni za industrijsku proizvodnju, treba integralno riješiti, ako će se postići, puni efekat. Ova pasivna ekonomska zona obuhvata geografsko područje, koje gravitira na Jadran, i riješenje toga pitanja pretstavlja krupni državni i nacionalni problem, koji se mora pod svaku cijenu povoljno i prema fiksiranom programu izvesti. Ističemo, da se pitanje industrijalizacije pasivnih krajeva može uspješno riješiti u etapama po sistemu javnih radova. Dakle, intervencijom, te koordinacijom djelatnosti države, banovina i općina, — koje bi se prethodno osposobile za takvu akciju, jer je privatna inicijativa dugotrajnom krizom oslabljena, a i inače je nesposobna za pothvate takovog stila i opsega.

Pored ovog fundamentalnog problema, čije izvođenje traži duži vremenski rok i ovisno je o mnogim krupnim faktorima državne i nacionalne politike, treba pristupiti odmah rješenju mnogih urgentnih pitanja naše privrede, da se postigne željno očekivano olakšanje.

Tako, pored iznesenih mjera, hitno provesti sanaciju novčanih zavoda i pribaviti našoj trgovinskoj i zanatskoj privredi jeftin i pristupačan kredit. Paralelno sa seljačkim dugovima uzeti u obzir i dugove našeg sitnog privrednika, te njegovo fiskalno opterećenje, revizijom poreskog sistema, svesti na snosljivu granicu. Omogućiti javne radove makar i u manjem opsegu da se pruži prilika zarade velikom broju naših besposlenih radnika i potrebnih seljaka. U vezi s time riješiti mučao i fatalno pitanje „Dalmatena“ iznalaženja načina, sredstava, kojima bi se vlasnici primorali na otvorenje rada u šibenskoj tvornici u punom opsegu produktivnog kapaciteta. Stvoriti uslove za intenzivnu gradjevu djelatnost. Provoditi racionalizaciju naše ribarske privrede osposobljenjem ribara za nabavku modernog alata i mreža, te organizovati pljace u zemlji i vani, koje bi uz povoljne uslove apsorbivale sve ulovljene količine ribe. Putem organizovane turističke propagande svratiti u odgovarajućoj mjeri promet stranaca na Šibenik i na njegovu okolicu. Ovdje moramo apelirati na mjerodavne činioce, da se već jednom prestane sa praksom zapostavljanja Šibenika u svakom pogledu, a naročito turističkom, i da se Šibenik i važnija mjesta sjevernih krajeva Primorske Banovine povežu saobraćajnim li-

nijama u onoj relaciji, koja će odgovarati njihovoj turističkoj i općoj važnosti. U dobrim komunikacionim vezama vidimo jedan od prvih uslova za unapredjenje turističkog prometa u ovim našim krajevima. Kako je hoteljerstvo u uskoj povezanosti sa turističkom privredom, potrebno je hoteljerskoj industriji i u ovim krajevima posvetiti punu

pažnju i omogućiti joj putem kreditnih angažmana i olakšanja plaćanja dugova, razvitak i napredak, da bude podobna odgovoriti svim zadacima, koje joj moderan turizam nameće.

Smatramo da je krajnje vrijeme da se rješavanju ovih pitanja praktično i djelotvorno pristupi.

ž—c.

Dug Gradske općine Vatrogasnoj četi i pitanje autoštrcaljke

Na godišnjoj skupštini Dobrovoljne vatrogasne čete, koja je održana prošle nedjelje, vodja čete g. Marko Bačinić u svom izvještaju, pored ostalog, istakao je da Gradska općina duguje vatrogasnoj četi Din. 35.000 i da joj namjerava oduzeti autoštrcaljku.

Kako bi ova tvrdnja, kad bi stvarno bila istinita, pretstavljala jedan nelijepljiv atak na ovu našu dobrovoljnu i požrtvovnu ustanovu sa strane onih, koji su prvi pozvani da je pomažu, to smo se po ovom predmetu obratili Gradskom poglavarstvu, pak smo dobili ove informacije:

U općinskom budžetu za godinu 1933 predviđena je bila suma od Din. 50.000 za Vatrogasnu čet. Isplaćeno je tokom iste budžetske godine Vatrogasnoj četi ukupno 51.800 Din. u formi akontacija, a da do danas nije izvršena likvidacija odnosnih računa. Prema tome, vidljivo je, da je u god. 1933 bila prekoračena odnosna budžetska stavka za Din. 1.800. Osim toga, treba istaknuti, da je likvidiran i isplaćen jedan snop raznih računa, čiji ukupni iznos ne može se još sada utvrditi, jer odnosne isplate nisu provedene kroz razdjelnik.

U budžetu za 1934 predviđeno je bilo Din. 70.000 zato što je tadašnja općinska uprava predviđjala toliko prihod od vatrogasne takse. Medjutim ostvareno je svega Din. 14.876. Isplaćeno je kroz istu budžetsku godinu Vatrogasnoj četi Din. 25.277.90 na osnovu likvidiranih računa. Osim toga isplaćeno je Din. 44.400 u formi akontacija. Iz ovoga prolazi da je Vatrogasna četa primila kroz godine 1933 i 1934 u formi akontacija ukupno Din. 96.200 i suviše Din. 25.277.90 na osnovu likvidiranih računa.

Vatrogasna je četa naknadno podnijela općini raznih računa u ukupnoj svoti od Din. 37.460. Ove je račune općina odobrila, ali ih nije likvidirala u vezi sa već primljenim akontacijama. Ako se ovaj iznos od Din. 37.469 odbije od Din. 96.200 isplaćenih u formi raznih akontacija, ostaje Din. 58.731 akontacija u blagajni. Kako pak Vatrogasna četa potražuje od općine u naslov 333

polijevanja i najamnine za autoštrcaljku za god. 1933 i 1934 Din. 55.014, to bi, odbivši ovaj iznos od ostatka akontacija u iznosu od Din. 58.731, općina potraživala od Vatrogasne čete Din. 3.717.

Medjutim pred jedno dva mjeseca vodja Vatrogasne čete g. Bačinić podnio je općini jedan snop računa u iznosu od Din. 135.554. — koji datiraju iz god. 1931, 1932 i 1933. G. Bačinić, ne poznavajući tehniku budžetiranja, odbio je jednostavno sumu primljenih akontacija Din. 96.200 — od uhpne svote prikazanih računa u iznosu od Din. 131.554 i tako je došao do fiktivnog potraživanja Din. 35.354. — prema gradskoj općini, koje je nedjeljna skupština aklamacijom odobrila.

Ovo fiktivno potraživanje Vatrogasne čete g. Bačinić iznalazi, jer mu nije jasno da predviđene stavke u budžetu ne predstavljaju nikakvu obvezu općine, a najmanje onda, kad se donose fiktivni i neuravnoteženi budžet koji nikad nisu bili ni odobreni i koji za pojedine stavke ne mogu da se ostvare ni za 20% kao što je baš slučaj sa stavkom izdataka za vatrogasnu čet. Obzirom na ovakovo stanje općinskog budžetiranja, evidentno je da se općinu ne može teretiti kojekakvim svojevoljnim potraživanjima.

G. Bačinić, kad ne bi bio vršio dužnost donaćelnika, tada bi mogao da krivi općinsku upravu za učinjene eventualne propuste i nemarnost. Ali kako je on baš do nedavna upravljao općinskim gazdinstvom, jer je vršio dužnost načelnika, to je i nehotice iznio pred javnost jedan uzorak neurednosti općinske administracije.

Što se pak tiče autoštrcaljke, tvrdnja g. Bačinića da općina ima nakanu da je oduzme Vatrogasnoj četi, ne samo da je neistinita, već je ona i neumjesna, jer općina, pored toga što autoštrcaljku i nadalje ostavlja Vatrogasnoj četi, pokazala je naročitu naklonost i time, što plaća Vatrogasnoj četi Din. 800 mjesečno u naslov čuvanja autoštrcaljke u Vatrogasnom domu, iako bi to isto mogla postići za

mного manji iznos. Iz ovoga se jasno razabire, da općina ima najbolju volju da i dalje, u granicama budžetskih mogućnosti, svesrdno pomaže Vatrogasnu četetu.

Društvene vijesti

Zbor mjesnog odbora Jadranske Straže. U nedjelju, u prostorijama Učiteljske škole, održan je redoviti godišnji zbor Mjesnog odbora Jadranske straže. Zbor je otvorio predsjednik Mjesnog odbora g. Dr. Medini, koji je u podužem govoru najprije komemorirao tragičnu smrt blagopok. Kralja Ujedinitelja, a zatim izvijestio prisutne o nastalim promjenama u vrhovnom vodstvu J. S. povodom ostavke Dra Tatarglie. Sa zбора upućeni su bili pozdravni telegrami Maršalatu Dvora i Izvršnom odboru J. S. Kao delegat Oblasnog odbora zboru je prisustvovao g. Pavao Kovačev. Pošto su pojedini funkcioneri izvjestili o radu Odbora kroz prošlu godinu, dana je razrješnica staroj upravi, pak je zatim izabran novi upravni i nadzorni Odbor na čelu sa dosadašnjim predsjednikom Drom Mediniem.

Skupština dobrovoljne vatrogasne čete. U salonu Hotela „Krka“ održana je prošle nedjelje redovita godišnja skupština Dobrovoljne vatrogasne čete, koju je otvorio vodja g. Marko Bačinić komemorirajući uspomenu na blagopok. Kralja Mučenika. Sa skupštine bili su upućeni pozdravni telegrami Dvorskoj kancelariji i Ministru za fizičko vaspitanje naroda. U svom govoru g. Bačinić je najprije evocirao uspomenu na preminule članove blpk. Iljadicu i Matu Karadžolu, a zatim je podnio iscrpan izvještaj o radu i postignutim uspjesima čete kroz minulu godinu. Nakon izvještaja ostalih društvenih funkcionera, skupština je prihvatila predlog da se zaključi jedan zajam u iznosu od Din. 500.000 za izgradnju vatrogasnog doma za koji je već određen i besplatno ustupljen teren. Pošto je dana razrješnica staroj upravi izabran je novi upravni i nadzorni odbo. Zar predsjednika izabran je aklamacijom g. Dušan Smiljanić Rapo, a za revizora g. Mario Lušić. Među eventualijama govorio je g. Bačinić kako općina duguje vatrogasnoj četi 35 000 Dinara, a osim toga da joj hoće da oduzme štrcaljku.

Godišna skupština „Osvita“. U dvorani pjevačkog društva „Kolo“ održana je u nedjelju godišnja skupština našeg vrijednog i nadasve požrtvovnog nogometnog kluba „Osvit“. Pred punom dvoranom sportaša i sportske publike, skupštinu je otvorio predsjednik g. Dr. Grdović komemorirajući uspomenu na blpk. Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Pošto je pozdravio delegata S. N. P. g. Senjanovića dali su izvještaje tajnik g. Belamarić Stipe, blagajnik g. Matulović i sportski nogometni referent g. Maričić. Iz izvještaja proističe, da je klub kroz prošlu godinu odigrao 48 prijateljskih utakmica od kojih je 30 polučio u svoju korist, 6 je odigrao neriješeno, a 12 je izgubio. Nakon apsolutorija staroj upravi izabran je novi upravni odbor na čelu sa zaslužnim predsjednikom g. Drom Grdovićem Markom. Za sportske nogometne referente birani su gg. Maričić Berislav i Ecio Damlani, a za hazenu g. Aleksandar Anweiller.

Skupština podružnice Orsa. U nedjelju 27 ov. mj. održana je u prostorijama Radničke čitaonice redovita

godišnja skupština Općeg radničkog saveza podružnice u Šibeniku. Skupštini je prisustvovalo oko 250 radnika a otvorio je predsjednik Kitarović Ivan. Nakon izvještaja tajnika dana je razrješnica staroj upravi, pak je izabran novi upravni odbor sa predsjednikom Deranja Petrom. Skupštini je prisustvovao povjerenik Orsa iz Zagreba i referent Radničke komore u Splitu g. Nikola Živković, koji je govorio o sindikalnom pitanju i zaštiti radnika. Na kraju skupština je zaključila da pošalje jedn pretstavku Ministarstvu građevina u pitanju obustave rada u tvornici „La Dalmatienne“ Druga pretstavka biće upućena Ministru socijalne politike u kojoj će se tražiti hitna pomoć za nezaposlene radnike.

Predavanje prof. Dr. Frangeša odgođeno. Najavljeno predavanje prof. dr. Frangeš o Hitlerovoj Njemačkoj, koje se inicijativom Jug. akad.

GRADSKA KRONIKA

Pri gradnji nove zgrade za gimnaziju treba da bude uposlena naša radna snaga

Intervencija Gradskog poglavarstva.

Sa radovima oko planiranja terena na predjelu Šubičevac gdje će biti podignuta nova zgrada za gimnaziju već se je opočelo, pak se radi toga nameće odmah i pitanje uposlenja radne snage. Kako smo informirani, Gradskom poglavarstvu se do danas prijavilo oko 160 besposlenih radnika iz grada, koji traže da ih se uposli pri izvedenju ovih radova, kako bi time zaradili koru hljeba da prehrane sebe i svoju obitelj u ovo teško zimsko doba. Predsjednik gradske općine stavio se je radi toga odmah u kontakt sa pretstavnicima gradjevnog preduzeća Bezić, koji izvode ove radove, te je zahtijevao da se kod uzimanja radne snage prvenstveno vodi računa o besposlenim radnicima iz grada. Osim toga intervenirao je u pogledu visine nadnica kako naši ljudi ne bi davali u bescjene svoju radnu snagu. Od strane pretstavnika preduzeća obećano je, da će oni tražiti uvijek prethodnu saglasnost Gradskog poglavarstva pri uzimanju radne snage, a tako isto i pri određivanju visine nadnice.

Gradska općina daje 50.000 dinara Gradskom socijalnom odboru. Na posljednjoj sjednici Gradskog socijalnog odbora, predsjednik Gradske općine Dr. Slavko Grubišić izvijestio je Odbor, da je u budžetu za 1935-36 godinu predviđena dotacija u iznosu od Din. 50.000 u svrhu zbrinjavanja siromašnih i nezaposlenih u našem gradu. Ta će se svota isplaćivati Gradskom socijalnom odboru u mjesečnim ratama po 4000 Dinara, a isplata će se započeti odmah. Kako ta svota iznosi dvostruko više nego je prošle godine bilo predviđeno, to je Od-

kluba imalo održati u Gradskom kazalištu u četvrtak i petak odgođeno je.

Klavirsko veče prof. Prišlin. U subotu 16 ov. mj. prof. Ivan Prišlin novi dirigent „Kola“ priređuje u režiji Masarykovog fil. društva „Kolo“ klavirsko umjetničko veče u dvorani Kina Tesla. Na programu su: Paradisi, Scarlatti, Bethoven, Brahm, Schuman i Schopin.

Svetosavska besjeda. O 700 obiljetnici smrti Sv. Save velikog narodnog prosvjetitelja, kulturno društvo „Prosvjeta“ pododbor u Šibeniku, priređuje u nedjelju 3 ov. mj, u 21 sat Svetosavsku Besjedu sa biranim programom.

Skupština zajednice doma i škole. U nedjelju 3 ov. mj, u prostorijama Sokolskog doma, u 10.30 sati prije podne, održaće se redovita godišnja skupština Zajednice doma i škole.

bor zaključio da povisi dnevni broj obroka od 60 na 110. Ovom dotacijom Gradske općine biće znatno olakšan rad Odbora, jer će uz prihod od članarina moći postepeno da povisuje broj dnevnih obroka. Ovom prigodom potrebno je naročito istaknuti, da Gradski socijalni odbor treba da vodi strogu evidenciju o licima, koja se prijavljuju za pomoć, da se ne bi dogodilo, ko što je to bio slučaj, da se pomažu oni koji imaju punu kuću svega, a da se uskraćuje pomoć onima, koji sa svojom obitelji skapavaju od gladi.

Osnivaje Anagrafsko-statističkog odsjeka pri Gradskom poglavarstvu

U našem gradu djelovao je nekad Anagrafski ured, ali izgleda samo jer po imenu, osim hrpe nesredjenih akata, praktičnih rezultata nije dao. Inicijativom Gradskog poglavarstva radi se sada na ponovnom uspostavljanju ovog za naš grad važnog ureda, ali svakako na jednoj modernijoj i praktičnijoj osnovi. U tu svrhu iz reda općinskih činovnika imenovan je posebni referent za ovaj ured, koji je ovih dana boravio u Splitu, da bi se kod tamšnjeg općinskog anagrafskog ureda uputio o radu i organizaciji istog. Pošto je podnio referat predsjedniku Gradske općine pristupio se sada potrebnim pre-radnjama, koje će se izvršiti u samoj kancelariji, a zatim će se tek raditi na terenu. Postavljeni referent radiće u saradnji sa tehničkim odsjekom Gradske općine i biće u prvom redu izrađena skica konfiguraciju ulica. Da bi se stvorilo jedan sistematizovan i praktičan rad i da bi se prema tome postigao najbolji efekat, cijelo gradsko područje razdijelit će se na sedam kvartova. U svakom kvartu ulice će imati nazive i to za pravi početak označit će ih se rimskim brojevima, a tek naknadno će im se da-

ti prava imena. Sve kuće u ulicama biće numerisane brojevima od 1 pa dalje. Pošto svi ovi radovi budu završeni Anagrafsko-statistički odsjek redovito će funkcionisati i voditi evidenciju o svakoj nastaloj promjeni.

U fond P. Š. K. „Krke“ Da počaste uspomenu na blpk. Dra Antu Dulabića, doprinijeli su u fond „Krke“: Dr. M. J. Dominis, Dr. K. Ježina, tt Lušić i drugi po 50 Din., Belamarić Stipe 20 Din. i F. Babić 10 Din. Uprava zahvaljuje.

Konstituirajuće skupštine J. N. S. u Vrsnom, Podine i Boraji. U nedjelju 27 ov. mj. održane su konstituirajuće skupštine Jug. nac. stranke u Vrsnom, Podine i Boraji. Skupštinama su prisustvovali od strane sreskog odbora dr. K. Ježina, Paško Jurin i Ivliša Čala. Skupština u Vrsnom održana je na otvorenom prostoru a prisustvovali su gotovo svi odrasli seljani njih oko 130. Poslije programatskog govora dra. Ježine upisalo se je u stranku 128 punoljetnih seljaka te je provedena organizacija stranke i izabran mjesni odbor od 11 lica sa predsjednikom Vričić Ivanom. U Boraji skupština je održana pred zgradom osnovne škole, a bilo je prisutno oko 150 ljudi. Provedena je također organizacija stranke i izabran mjesni odbor od 8 lica sa predsjednikom Markom Burazerom pok. Mje i potpredsjednikom Burazer Anton Rokovim.

Predsjednik Gradske Općine u Beogradu. Predsjednik Gradske općine dr. Slavko Grubišić otputovao je u ponedjeljak uvečer za Beograd. Njegov put je u vezi sa donošenjem novog budžeta za 1935-1936.

Smrtna kosa. Preminuli su: Otillja Pasini sestra predsjednika Okružnog suda, Sofija Tejić supruga trgovca Ante Tejića i Anton Josip Radl. Počivali u miru!

Park Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Na temelju zaključka Gradskog vijeća, ovih dana postavljena je mramorna ploča u gradskom perivoju, koja nosi natpis „Park Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja“.

Proslava dana Sv. Save. U nedjelju 27 ov. mj. proslavljen je dan Sv. Save u gradu na svečan način. U crkvi sv. Bogomaterne odslužio je arhijerejsku liturgiju preosvešteni episkop Dr. Irinej Đorđević. Poslije službe božje priređena je gradom litija. U svim školama održana su prigodna predavanja i podijeljene su nagrade za raspisane teme.

Radi slabih ocjena isključeno je iz gimnazije 71 učenik. Uspjeh daka u gimnaziji izgleda da je u prvom semestru ove školske godine bio dosta nepovoljan, jer je isključeno 65 daka iz nižih, a 6 iz viših razreda.

Kroz „Torkul“

„Aerohemijski rat“

radi zaštite intelektualne svojine građana

Jedan naš vrlo uvaženi građanin, koji izgleda pretendira na titulu publiciste, objavljuje u „Narodnoj Tribuni“ seriju članaka o „Aerohemijском ratu“. Predmet je danas, bez sumnje, vrlo aktuelan, i njime se bavi skoro sva naša domaća štampa. U „Narodnoj Tribuni“, međutim, stvar je vrlo stručno i znanstveno prikazana, pak bi bilo uputno, da naša javnost posveti osobitu pažnju ovoj seriji članaka publiciste, u našoj sredini još nepoznatog. Obzirom da naša javnost slabo ili nikako prati lokalnu štampu, a jer smo uvjereni da bi svak s naročitim interesom pročitao te članke, slobodni smo upozoriti svakog onog, ko nije imao tu priliku, da može doslovce iste to naći u „Uputu“ Ministarstva vojske i mornarice.

Svi oni, koji su imali prilike da čitaju članke u „Narodnoj Tribuni“, a i „Uputu“ Ministarstva vojske i mornarice, odlučili su da se obzribe svim najmodernijim hemijskim preparatima te da navijeste „Aerohemijski“ rat radi zaštite intelektualne svojine.

Akcionni odbor
građana za zaštitu intelektualne svojine.

„Božansko pravo naroda“

Ljubljanski „Slovenec“ donosi pod gorajim naslovom članak u kojem predlaže da se našim narodnim manjinama u Julijskoj krajini dozvoli upotreba materinjeg jezika u crkvi. To je lijepo, pohvalno, ali donekle i karakteristično, jer to objavljuje „Slovenec“. Samo nas uvelike čudi, da taj isti „Slovenec“ ne preporučiti to isto rimokatoličkim svećenicima u našoj državi, gdje su slobodni i gdje nema nikakvog terora. Inače situacija je ista. Ili „Slovenec“ misli da naš puk razumije mrtvi latinski jezik?

Turistička aktivnost.

Izgleda da će Šibenik u idućoj ljetnoj turističkoj sezoni biti preplavljen strancima, jer Društvo za snobracaj putnika ima namjeru da provede svestranu propagandu za naš grad. U tu svrhu društvo je uzelo jednog novog činovnika iz Splita, za kojeg se naznače da je specijalista u turističkim pitanjima. Kažu da će društvo naći namještanje i za njegovu ženu.

Govori se, da će radi ove lijepe aktivnosti, koju društvo pokazuje svi šibenski besposleni činovnici na godišnjoj skupštini aklamacijom glasati, da na čelu društva ostane sadašnja uprava.

BAR „ORIENT“

Na 20 pr. mj. uvečer otvoren je u gradu novi bar »Orient«, koji po svojim luksuzno uređenim prostorijama pruža svakom posjetiocu sav potreban komfort i rasonodu. Posebni separei najmodernije uređeni. Prvoklasna damen kapela. — Cijene umjerane.
Rn. 39.

FRANCUSKO OSIGURAVAJUĆE DRUŠTVO

„UNION“

Utemeljeno 1828 god. u Parizu.

Zastupstvo u Šibeniku:

Ugo Inchiostri.

Strojarska mehanička radiona i ljevaonica metala Kordić i drug - Šibenik

RADIONA

za popravke parobroda, parnih strojeva, automobila, motora, granika kompresora turbina itd.

Konstruiraju se vijci (propeleri.)

Autogenično varenje i rezanje željeza

MONTAŽA

svakovrsnih strojeva, mlinova, hidrauličnih presa, motora na brodove i čamce.

LJEVAONICA METALA

- lijevaju se dijelovi strojeva.

Novo otvoreno skladište cipela

u ulici Kralja Tomislava

(u blizini Firme Bata)

Krsto i Klara Strkalj

ima na skladištu sve vrsti cipela uz znatno snižene cijene.

Nova trgovina odijela

F. Krajšek

Kralja Tomislava ul.

(Kraj Tečić)

Vanredno niske cijene

Stalne cijene.

Roba dobra i trajna.

Pecelj Milorad

ŠIBENIK

Bogato skladište svakovrsnog kuhinjskog posuda.

G. S. MATAVULJ

ŠIBENIK

Industrija narodnog veziva i tkanja.

Moderni krojački salon

Rade Berić

Šibenik

Odijela po najmodernijem fasonu izrađujem uz najumjerenije cijene.

Mate Katalinić

ŠIBENIK (kraj sv. Frane)

Trgovina svih vrsta boja, kistova, stakla za prozore i t. d.

Preuzima bojadisarske radnje: soba, crkava, dvorana i t. d.

Grubišić & Comp.

ŠIBENIK

Špediterska poslovnica

Glavno opravništvo

„Jadranske plovidbe“

Obavlja sve poslove brzo i solidno

Brzjavni: CIANAMID

elef. br. 24.